

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
gminy ŚCINAWA
w obrębie miejscowości: Chełmek Wołowski, Sitno, Wielowieś

(uwzględniająca uwagi zawarte w opiniach i uzgodnieniach)

Opracowanie:

mgr Andrzej Rybczyński
biegły nr 0064, Wojewody Wielkopolskiego,
w zakresie ocen oddziaływania na środowisko

mgr Gabriela Harke-Rybczyńska

luty 2014

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	3
1.1	Przedmiot i cel opracowania	3
1.2	Podstawa prawna opracowania	5
1.3	Zakres opracowania oraz wykorzystane materiały	6
1.4	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	8
2.	ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	8
2.1	Cel opracowania planu i projektowane przeznaczenie terenu	8
2.2	Powiązania projektu planu z innymi dokumentami	9
3.	OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	9
3.1	Charakterystyka środowiska	9
3.2	Wpływ dotychczasowego zagospodarowania terenów na środowisko przyrodnicze – ocena stanu środowiska	16
3.3	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego zagospodarowania	17
4.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	17
5.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	19
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO I ROZWIĄZANIA MINIMALIZUJĄCE JE	20
6.1	Oddziaływanie na abiotyczne elementy środowiska	20
6.1.1	Przewidywane przekształcenia powierzchni ziemi i krajobrazu	20
6.1.2	Wpływ na zasoby naturalne gminy	20
6.1.3	Przewidywane zmiany warunków gruntowo-wodnych	21
6.1.4	Przekształcenia gleb	22
6.1.5	Klimat lokalny i stan higieny atmosfery	22
6.1.6	Wpływ ustaleń planu na klimat akustyczny terenu	22
6.1.7	Wpływ planu na wytwarzanie odpadów	23
6.2	Oddziaływanie na środowisko biotyczne i kulturowe obszaru objętego planem	23
6.2.1	Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione, w tym cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność	23
6.2.2	Wpływ ustaleń planu na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt	24
6.2.3	Oddziaływanie na ludzi	25
6.2.4	Oddziaływanie ustaleń projektu planu na zabytki i dobra materialne	25
6.3	Przewidywane oddziaływanie ustaleń planu na całość kształt środowiska przyrodniczego	25
7.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU I PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI JEGO USTALEŃ	26
8.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI	27
	STRESZCZENIE	28

ZAŁĄCZNIKI:

- tło przyrodnicze 1 : 100 000
- rysunki projektowanych zmian planu 1 : 1 000 lub 1 : 2 000

WSTĘP

1.1. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ścinawa*, wywołanego uchwałą nr LXXXIX/261/13, Rady Miejskiej w Ścinawie, z 28 października 2013 r.

Projektem zmiany planu objęte są tereny usytuowane w miejscowościach:

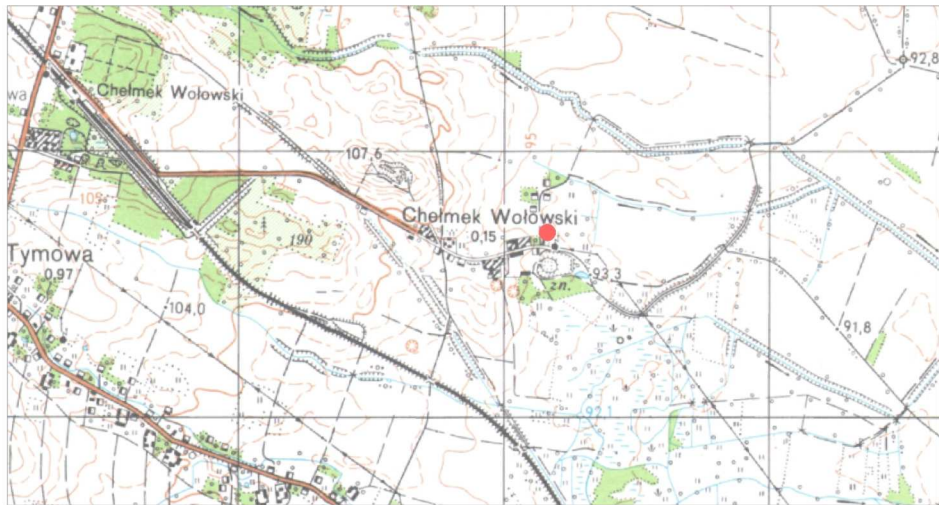
- Chełmek Wołowski – działka nr ewidencyjny 129
- Sitno – działka nr ewidencyjny 42/8
- Wielowieś – działki nr nr ewidencyjne 758/2, 758/3, 758/4 i 758/6

Przedmiotem planu jest zmiana przeznaczenia:

- działki nr 129 w obrębie miejscowości Chełmek Wołowski – z terenu zabudowy mieszkaniowej z usługami wbudowanymi w partery budynków na teren zabudowy usługowej, wolnostojącej (teren nr 1)
- działki nr 42/8 w obrębie miejscowości Sitno – z terenu zabudowy mieszkaniowej z usługami wbudowanymi w partery budynków na teren zabudowy usługowej, wolnostojącej (2)
- działek nr: 758/2, 758/3, 758/4 i 758/6 w obrębie miejscowości Wielowieś – z terenu użytków rolnych, łąk i pastwisk na teren urządzeń zaopatrzenia w wodę (3).

Obecna zmiana planu nie narusza ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa*, zatwierdzonego uchwałą nr LXXI/331/2009 Rady Miejskiej w Ścinawie z 24 września 2009 r. i zmienionego uchwałą nr LXXXVI/277/13 Rady Miejskiej w Ścinawie z 30 grudnia 2013 r.

Projektowane zmiany planu nie wprowadzają zasadniczych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Dwie pierwsze umożliwią lokalizację świetlic wiejskich w obrębie obu miejscowości, trzecia - rozbudowę istniejącego, wiejskiego ujęcia wody (w obowiązującym mpzp te działki przeznaczone są pod użytki rolne, co uniemożliwia działania inwestycyjne).

1 - teren zmiany planu (1U)

1:25 000

2 - teren zmiany planu (2U)

3 - teren zmiany planu (W)

Prognoza oddziaływania na środowisko jest drugim, obok opracowania ekofizjograficznego, wymaganym ustawowo dokumentem planistycznym, wprowadzonym ustawą, z 27 kwietnia 2001 r., *Prawo ochrony środowiska*. Jej zakres, tryb opiniowania oraz przyjęcia dokumentu zawiera ustawa z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1235) a precyzują stosowne pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (nr WSI.411.476.2013.DK, z 3 grudnia 2013 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie (ZNS-61-617-10/AC/13 z 12 listopada 2013 r.). Prognoza jest częścią postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko sporządzanych projektów planów, służącego łagodzeniu ewentualnych konfliktów. Nie stanowi zatem wyłącznie koreferatu do przedstawionego projektu planu a dotyczy całego procesu planistycznego. Pozwala to, we wszystkich fazach planowania, uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi. Skuteczność realizacji polityki ekologicznej państwa, opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, w dużej mierze zależy bowiem od racjonalnego zagospodarowania przestrzennego kraju, regionów i poszczególnych gmin. Polityka proekologiczna powinna uzyskać akceptację lokalnej społeczności. Służą temu m.in. opracowanie ekofizjograficzne i prognoza oddziaływania na środowisko – dokumenty wzbogacające miejscowe planowanie przestrzenne o treści ekologiczne, wykładane do publicznego wglądu.

Celem prognozy jest określenie przewidywanych skutków przyrodniczych projektowanego przeznaczenia terenu, w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska oraz środowiska jako całości, a zwłaszcza jego prawidłowego funkcjonowania.

1.2. Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną opracowania prognozy są:

- Ustawa z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1235)
- Ustawa z 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jednolity - Dz. U. z 2012 r., poz. 647).

Ponadto w opracowaniu wykorzystano ustalenia innych ustaw szczegółowych oraz przepisów wykonawczych:

- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1232)
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 627)

- Ustawa z 28 września 1991 r. o *lasach* (tekst jednolity - Dz. U. nr 12 z 2011 r., poz. 59 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1205)
- Ustawa z 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (tekst jednolity - Dz. U. nr 243 z 2010, poz. 1623 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (tekst jednolity - Dz. U. z 2012 r., poz. 145)
- Ustawa z 1 lipca 2011 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (tekst jednolity - Dz.U. z 2013 r., poz. 1399)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 r., w sprawie *poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity - Dz. U. z 2014, poz. 112)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. nr 213, poz. 1397, z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 października 2011 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. nr 237, poz. 1419)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie *obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz. U. nr 25, poz. 133)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 13 kwietnia 2010 r. w sprawie *siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* (Dz. U. nr 77, poz. 510 z późniejszymi zmianami).

1.3. Zakres opracowania oraz wykorzystane materiały

Sporządzenie prognozy poprzedzone zostało wykonaniem *Opracowania ekofizjograficznego do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa* (Pracownia Geologiczno-Kartograficzna, 2013), rozpoznającego aktualne użytkowanie terenów, wzajemne relacje pomiędzy elementami środowiska, jego aktualny stan oraz podatność na degradację.

Analizując przedstawione projekty zmiany planu, w prognozie, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ projektowanego dokumentu na środowisko. Określono możliwości podniesienia kondycji i sprawności funkcjonowania systemów przyrodniczych.

Spośród innych materiałów archiwalnych i publikacji szczególnie pomocne były:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa (uchwała nr LXXI/331/2009 Rady Miejskiej w Ścinawie z 24 września 2009 r. i jego zmiana z 2013 r. (uchwała nr LXXXVI/277/13 Rady Miejskiej w Ścinawie z 30 grudnia 2013 r.)
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ścinawa, w odniesieniu do miejscowości: Chelmek Wołowski, Sitno i Wielowieś. Pracownia Projektowo-Usługowa „GAMA”, Oborniki Śląskie 2005

- Program ochrony środowiska miasta i gminy Ścinawa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 r. ProGEO, Wrocław 2009
- Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 r., Wrocław 2005
- Opracowanie ekofizjograficzne m. i gm. Ścinawa. Pracownia Geologiczno-Kartograficzna, 2013
- Ekologiczna sieć *Natura 2000* – problem czy szansa; pr. zb. pod red. *M. Makomaskiej-Juchiewicz i St. Tworka*. IOP PAN, Kraków 2003
- SDF obszaru Natura 2000 – Łęgi Odrzańskie (PLH020018)
- SDF obszaru Natura 2000 – Łęgi Odrzańskie (PLB020008).
- Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce; pr. zb. pod red. *T. Wilka, M. Jujki, J. Krogulca*. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki 2010
- Koncepcja krajowej sieci ECONET-Polska. pr. zb. pod red. *A. Liro*; Fundacja IUCN, Warszawa 1998
- Korytarz ekologiczny doliny Odry. *Stan – funkcjonowanie – zagrożenia*; pr. zb. pod red. *W. Jankowskiego i K. Świerkosza*. Fundacja IUCN, Warszawa 1995
- *J. Kondracki*, Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2009
- Raport o stanie środowiska w woj. dolnośląskim w roku 2009, 2010, 2011 i 2012. WIOŚ, Wrocław
- Ocena stanu czystości wód podziemnych woj. dolnośląskiego w roku 2012. WIOŚ, Wrocław 2013
- Regiony klimatyczne Polski (wg *W. Okołowicza*); mat. szkol. GEOPROJEKT-Warszawa, 1982
- Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski wg gmin; IUNiG, Puławy 1981
- Metodyka wyznaczania obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych dla potrzeb planowania i gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Ministerstwo Środowiska, KZGW-Warszawa 2009
- Podział hydrograficzny Polski 1: 200 000. IMGW, Warszawa 1980-83
- Atlas klimatu Polski. IMGW, 2005
- Podział hydrograficzny Polski 1: 20 0 000. IMGW, Warszawa 1980-83
- Mapa geomorfologiczna Polski, 1: 500 000. IGiPZ, Warszawa
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1: 50 000. PiG, Warszawa
- Mapa geologiczno-gospodarcza Polski 1: 50 000. PiG, Warszawa
- Mapa hydrograficzna Polski 1: 50 000. GUGiK, Warszawa
- Mapa sozologiczna Polski 1: 50 000. GUGiK, Warszawa
- Mapa glebowo-bonitacyjna 1: 5 000. WBGiUR, Wrocław
- Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1: 300 000. IGiPZ PAN, Warszawa 1995

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany mpzp przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

Sporządzono ją zgodnie z wymogami art. 51 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

W toku sporządzania opracowania posłużono się przede wszystkim metodą indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania.

Dokonano w ten sposób zarówno oceny aktualnego stanu środowiska, jak i prognozy jego funkcjonowania pod wpływem planowanych zmian w zainwestowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W toku prac planistycznych, przy stałej współpracy z autorami projektu mpzp, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ projektowanej zmiany na środowisko. Określono możliwości podniesienia kondycji i sprawności funkcjonowania systemów przyrodniczych.

O skutkach oddziaływania projektu planu na środowisko poinformowani zostaną jego wnioskodawcy, społeczność lokalna oraz organy samorządowe.

2. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

2.1. Cel opracowania planu i projektowane przeznaczenie terenu

Według ustawy, z 27 marca 2003 r., *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, miejscowy plan sporządza się *w celu ustalenia przeznaczenia terenów (...) oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy*. Muszą być w nim zawarte zasady kształtowania ładu przestrzennego oraz uwzględnione dostosowanie funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych terenów.

Celem zmiany planu miejscowego jest wprowadzenie:

- w Chełmku Wołowskim i Sitnie, w miejsce terenów przeznaczonych w obowiązującym mpzp pod zabudowę mieszkaniową z usługami wbudowanymi w partery budynków – terenów zabudowy usługowej wolnostojącej (1U, 2U) umożliwiających budowę świetlic wiejskich; jednocześnie na terenach tych zakazuje się lokalizacji budynków mieszkalnych, budynków inwentarskich i hodowli zwierząt
- w Wielowsi, poszerzenie terenu istniejącego ujęcia wody (W) o sąsiednie użytki rolne, łąki i pastwiska, co umożliwi podjęcie niezbędnych działań inwestycyjnych na terenie ujęcia (adaptacja istniejących obiektów, urządzeń i sieci komunalnego ujęcia wody oraz obiektów, urządzeń i sieci towarzyszących oraz likwidacja, przebudowa i budowa nowych obiektów, urządzeń i sieci).

Projektowane przeznaczenie terenów obejmuje zatem:

- tereny zabudowy usługowej, wolnostojącej – oznaczone symbolami 1U i 2U
- teren urządzeń zaopatrzenia w wodę – W

Dodatkowymi ustaleniami są, na rysunkach planu, następujące oznaczenia:

- granica terenu objętego planem
- linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania
- nieprzekraczalne linie zabudowy
- istniejące budynki - do likwidacji
- wymiarowanie w metrach.

2.2. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Projekt planu miejscowego jest zgodny ze *Strategią rozwoju miasta i gminy Ścinawa* oraz *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa*.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego(...) jest ustawowo usankcjonowanym elementem planowania strategicznego, kreującym politykę przestrzenną miasta i gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Obecny projekt zmiany planu nie narusza ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa* z 2009 r., ani jego zmiany z grudnia 2013 r.

3. OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. Charakterystyka środowiska

Ukształtowanie powierzchni gminy Ścinawa jest zróżnicowane. Rzeźba tych terenów jest wynikiem intensywnego rozcięcia Wału Trzebnickiego przez Odrę, przy czym jej dolina jest tu stosunkowo szeroka (średnio ca 6-7 km). Rzeka, wyznaczająca wschodnią granicę gminy, płynie bliżej lewego brzegu doliny, pozostawiając po prawej stronie rozległe, często zwydmione, powierzchnie terasowe. Centralną i południową część obszaru zajmuje Wysoczyzna Lubińska, przecięta zorientowanymi na SSW-NNE dolinami Dębniaka i Zimnicy (oraz jej dopływu - Niemstowskiego Potoku). Północno-zachodnia część gminy to podnóże Wzgórz Polkowickich, ciągu moren spiętrzonych stadiału Warty. Położony tu Chełmek Wołowski zajmuje tereny wyniesione około 93-100 m n.p.m. Działka nr 129, objęta zmianą planu, znajduje się we wschodniej części wsi, około 94,5 m

n.p.m. Sitno usytuowane jest w środkowej części Wysoczyzny Lubiąskiej, w miejscu jej rozcięcia przez dolinę Zimnicy, ale teren przedmiotowej działki nr 42/8 położony jest kilka m wyżej, około 99,5 m n.p.m. Wreszcie docelowy teren ujęcia wody w Wielowsi, zajmujący skraj pradoliny Odry i zlokalizowany niemalże u podnóża wysoczyzny, wyniesiony jest około 97,5-98,5 m n.p.m.

Warunki geologiczno-gruntowe są dobrze udokumentowane i korzystne dla zabudowy. Powierzchnie wysoczyznowe Chełmka Wołowskiego i Sitna to tereny zabudowane. Podłoże budowlane stanowią tu głównie lodowcowe gliny i piaski gliniaste o konsystencji twaroplastycznej i półzwartej, lokalnie plastycznej. W dolinie Zimnicy przykryte są one serią piaszczystych osadów rzecznych, wśród których mogą zdarzyć się domieszki części próchnicznych a nawet niewielkie wkładki i przewarstwienia gruntów organicznych. Organiczne i próchniczne osady rzeczno-bagienne mogą występować również w górnej części podłoża objętego planem terenu w Wielowsi. Dominować tu będą jednak piaski i żwiry akumulacji wód płynących, o miąższości około 20 m, odłożone na cokole zbudowanym z plejstoceńskich glin i trzeciorzędowych iłów.

Gmina Ścinawa jest obszarem dosyć zasobnym w surowce mineralne. Kopalnią podstawową jest węgiel brunatny, którego główny pokład – środkowomioceniński zalega na głębokości 100-150 m i ma miąższość rzędu 20-25 m. Średnia grubość nadkładu wynosi jednak 186 m i dlatego eksploatacji złoża w najbliższym czasie nie przewiduje się. W zasięgu tego złoża znajduje się teren działki nr 42/8 w Sitnie. Ponadto, niemal połowa gminy (w tym Sitno i Wielowieś) znajduje się w zasięgu terenu i obszaru górniczego złóż miedzi, należących do Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Rozciągają się one na obszarze od Lubina po Bytom Odrzański. W skrajnie zachodniej części gminy znajduje się złożo *Małomice I*, eksploatowane przez kopalnię Lubin-Małomice. Kopaliny pospolite mają niewielkie znaczenie.

Wody powierzchniowe gminy reprezentowane są przez Odrę i szereg jej niedużych dopływów, m.in. Jastrzębia, Zimnica i jej dopływ Niemstowski Potok (Nowa Młynówka), Dębniak i Przychowska Struga. Odra, która stanowi wschodnią granicę gminy jest rzeką żeglowną o uregulowanym korycie. Obwałowania, bądź wysokie brzegi ostańców wysoczyznowych chronią nisko położone tereny gminy przed bezpośrednimi zalewami wód wezbraniowych. Wszystkie tereny objęte zmianą planu położone są poza zasięgiem wód powodziowych Odry i jej dopływów, na obszarach jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP): PLRW60002313949 *Przychowska Struga* – teren oznaczony symbolem 1U w Chełmku Wołowskim, PLRLW600017139299 *Zimnica* – teren 2U w Sitnie, PLRW600017139149 *Jastrzębia* – teren oznaczony symbolem W w Wielowsi.

Niepokojąco wygląda stan czystości wód powierzchniowych. Spośród rzek płynących przez obszar gminy stałym monitoringiem objęta jest Odra. Okresowo badane były w ostatnich latach Zimnica i Przychowska Struga. W roku 2012, Odra prowadziła wody kl. II w odniesieniu do elementów biologicznych i elementów fizyczno-chemicznych. Charakteryzowały się one dobrym potencjałem ekologicznym (kl. II). Gorzej wyglądał stan czystości Przychowskiej Strugi, badanej przy ujściu do Odry - kl. III elementów biologicznych i kl. II w zakresie elementów fizyczno-chemicznych i umiarkowany potencjał ekologiczny (kl. III). Silnie zanieczyszczona jest Zimnica (przy ujściu do Odry), która prowadzi wody o złym stanie elementów fizyczno-chemicznych (poniżej potencjału dobrego) i kl. IV w odniesieniu do elementów biologicznych. Słaby (kl. IV) jest też potencjał ekologiczny rzeki. Zły stan wód Zimnicy jest wynikiem dopływu zanieczyszczeń ze zbiornika odpadów poflotacyjnych *Gilów* oraz zrzutów ścieków z oczyszczalni komunalnej w Lubinie.

Wody podziemne występują w kilku poziomach wodonośnych i najczęściej ujmowane są z dwóch pięter: trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Gmina Ścinawa położona jest w większości poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych w strukturach czwarto- i trzeciorzędowych. Jedynie jej skrajnie południowa część leży w granicach GZWP nr 319 (subzbiornik Prochowice-Środa Śląska), objętego reżimem wysokiej ochrony (OWO). Wody podziemne występują tu w utworach trzeciorzędowych i zaliczają się do czystych lub bardzo czystych (małe stężenie substancji rozpuszczonych i tylko nieco podwyższona zawartość żelaza i manganu), nadają się zatem do użytku bez dodatkowego uzdatniania. Eksploatowane wody trzeciorzędowe ujmowane są z górnych, niezbyt zasobnych poziomów piaszczystych, zalegających pod warstwą ilów na głębokości ca 100-150 m p.p.t. Średnia miąższość warstwy wodonośnej wynosi 44 m a wydajność eksploatacyjna ujęć od około 30-50 m³/h.

Wody piętra czwartorzędowego występują w 2-3 poziomach. W rejonie Wielowśi, wodonoścem są osady aluwialne doliny Odry reprezentowane przez piaski z przewarstwieniami mułków. Ujęcie wody w Wielowśi składa się obecnie z dwóch studni o głębokości 20 i 21 m p.p.t. i zasila w wodę również Sitno Natomiast Chełmek Wołowski korzysta z ujęcia w Przychowej. Na obszarach wysoczyznowych poziomem użytkowym są wodnolodowcowe piaski i żwiry. Zasobność tych wód, zalegających już od kilkunastu m p.p.t. jest bardzo zróżnicowana i waha się od kilku do 120 m³/h. Różna jest też ich jakość, m.in. z uwagi na ilości związków azotu, żelaza i manganu.

Wody gruntowe swym charakterem i głębokością występowania, odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz jego budowę geologiczną. Na wszystkich terenach objętych

zmianą planu występują płytko, około 1-1,5 m p.p.t., zasilane są one głównie przez opady atmosferyczne oraz spływ z terenów wyżej położonych.

Warunki glebowe gminy są dobre a lokalnie nawet bardzo dobre. Ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej, według klasyfikacji IUNG w Puławach wynosi 76.6, przy średniej krajowej rzędu 66.6 pkt.

Dwa pierwsze tereny - 1U i 2U to tereny zabudowane, wyłączone z użytkowania rolniczego. Trzeci teren (W) to obecnie dwie niewielkie działki zajmowane przez istniejące studnie (ujęcia wód podziemnych) oraz otaczające je grunty orne kl. IVa-V, łąki i pastwiska, włączane w obręb ujęcia.

Klimat okolic Ścinawy związany jest z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie znad północnego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego, ale pozostający pod słabym, modyfikującym wpływem gór i przedgórze. Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza gmina położona jest na skraju regionu śląsko-wielkopolskiego.

Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce. Wiosna i lato dosyć wczesne i ciepłe, jesień wczesna a zima łagodna z nietrwałą szatą śnieżną. Średnia temperatura roczna wynosi 8.1°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń (-1.3°C), najcieplejszym lipiec (+18,5°C). Długość okresu wegetacyjnego wynosi 220-230 dni. Opady atmosferyczne (posterunek opadowy w Ścinawie, lata 1954-1981), z roczną sumą rzędu 548 mm oraz 362 mm w roku „suchym” (1959) i 698 mm w roku „mokrym” (1967), kształtują się poniżej średniej krajowej. Podobnie jak na większości terytorium kraju, przeważają wiatry zachodnie (blisko połowę wszystkich wiatrów stanowią wiatry wiejące z kierunków NW-SW). Potwierdzają to dane podstawowych parametrów meteorologicznych dla stacji IMGW w Legnicy i Wrocławiu-Strachowicach (gdzie przeważają wiatry z kierunków NW i W).

W warunkach klimatu lokalnego, wszystkie tereny objęte zmianą planu charakteryzują się korzystnymi warunkami termicznymi i dosyć równomiernym nasłonecznieniem i dobrym przewietrzaniem, ale ze względu na bliskość dolin cieków czy większych obniżzeń terenowych nieco podwyższoną wilgotnością powietrza.

O stanie higieny atmosfery gminy Ścinawa decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł (z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze).

Według *Oceny jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2012 roku*, Gmina Ścinawa położona w strefie dolnośląskiej, pod kątem oceny dokonywanej z uwzględnieniem kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi, zaliczona została do

klasy A w odniesieniu do badanych stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu i zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5} oraz zawartego w pyłe ołowiu, kadmu, arsenu i niklu. Oznacza to, że w przypadku ww. wskaźników poziom zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w obrębie strefy nie wykazuje przekroczeń wartości dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych (ewentualne odstępstwa są sporadyczne i mają niewielki zasięg). Ocena zawartości benzo(a)pirenu, pyłu zawieszzonego PM₁₀ oraz ozonu, decydująca o zaliczeniu strefy do klasy C wynika z przekroczenia poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji lub poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych gdy margines ten nie jest określony.

W wyniku oceny stref w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin, strefę dolnośląską zaliczono do klasy A w odniesieniu do zbadanych stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz klasy C w przypadku ozonu.

W przypadku terenów wiejskich objętych zmianą planu źródłem zanieczyszczeń jest głównie tzw. emisja niska z palenisk indywidualnych, odczuwalna głównie zimą.

Nie budzi zastrzeżeń klimat akustyczny terenów objętych zmianą planu. Większym natężeniem ruchu charakteryzuje się jedynie droga prowadząca przez Sitno, przy czym teren przyszłej świetlicy nie należy do terenów objętych ochroną akustyczną.

Szata roślinna gminy Ścinawa jest bogata i bardzo zróżnicowana, reprezentowana przez rozmaite kompleksy roślinne, począwszy od roślinności stepowej, poprzez siedliska przejściowe, do zbiorowisk roślinnych terenów nadodrzańskich. Szczególnie wartościowe zespoły roślinne położone są w dolinie Odry, zajmując jej tereny zalewowe i starorzecza. Głównie tam łąki zachowały swój naturalny charakter a starorzecza sprzyjają rozwojowi roślinności wodnej. Na pozostałym obszarze gminy długotrwała działalność człowieka i intensywna eksploatacja środowiska doprowadziły do znacznego wylesienia obszaru gminy a zwłaszcza fragmentów odznaczających się dobrymi warunkami glebowymi (miejsce naturalnych lasów liściastych i łąk zajęte pola uprawne i pastwiska).

Badania flory na terenie gminy Ścinawa wykazały występowanie na terenie gminy 18 gatunków roślin objętych całkowitą ochroną (w tym 6 gatunków storczyków) i 8 gatunków podlegających ochronie częściowej. Występują one w obrębie terenów objętych różnymi formami ochrony przyrody.

Zabudowane tereny wsi Chełmek Wołowski i Sitno, pozbawione wartościowej zieleni, zdominowane są przez zbiorowiska synantropijne i ruderalne charakterystyczne dla terenów osadniczych i otoczenia dróg. Objęte zmianą planu działki w Wielowci zdo-

minowane są z kolei przez zbiorowiska antropogeniczne pól uprawnych. Jedynie w północnej części działki widoczna jest strefa zarośniętych krzewami i pojedynczymi drzewami łąk oraz pastwisk.

Tereny objęte zmianą planu położone są poza zasięgiem wieloprzestrzennych form ochrony przyrody. Nie ma tu unikatowych siedlisk przyrodniczych ani chronionych i rzadkich gatunków roślin.

Świat zwierzęcy jest typowy dla nizinnych obszarów kraju. W wyniku badań przeprowadzonych w 1993 r. na obszarze gminy stwierdzono występowanie 37 gatunków ssaków, 123 gatunków ptaków lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych, 4 gatunki gadów, 13 gatunków płazów i 29 gatunków ryb. Najlepiej poznana jest fauna ptaków, jedyna gromada świata zwierzęcego niemal w całości podlegająca w Polsce ochronie gatunkowej. Spośród ptaków lęgowych, 43 gatunki to ptaki rzadkie, w tym umieszczone w Polskiej Czerwonej Księdze (PCK): bocian czarny, błotniak stawowy, kania ruda i kropiatka. Gatunki zagrożone to m.in.: nurogęś, kania czarna, kobuz, krwawodziób, przepiórka i srokosz a potencjalnie zagrożone: krakwa, cyranka, płaskonos, trzmielojad, żuraw, bekas, płomykówka, lerka, zimorodek, słowik szary, dzięcioł średni, świergotek polny, świergotek łąkowy, świerszczak, jarzębatka i muchołówka białoszyja.

Dla wielu gatunków zwierząt ogromnym zagrożeniem jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych, kłusownictwo, płoszenie zwierzyny, tępienie niektórych z nich jako szkodników itp. W przypadku ptaków, ich liczebność gwałtownie spada, głównie na skutek zmiany reżimu wód rzek i cieków, umocnienie i obwałowanie koryta rzeki, wycinanie odnawiającej się roślinności łąkowej, procederu wiosennego wypalania traw i trzcinowisk, postępu technicznego w rolnictwie oraz używania pestycydów. Prawie te same czynniki stanowią istotne zagrożenie dla gadów i płazów.

Tereny w Chełmku Wołowskim i Sitnie położone są niemalże w środku zabudowy wiejskiej, w pobliżu skrzyżowań głównych dróg lokalnych. Sąsiedztwo dróg i zabudowy powoduje, że egzystują tu głównie gatunki pospolite, najlepiej przystosowane do miejscowych warunków życia, tj. drobne ssaki, ptaki, gady, płazy i owady. Znacznie lepsze warunki legowe i żerowiskowe zapewniają im bowiem pobliskie tereny parku i łąk w rejonie Chełmka Wołowskiego czy łąk i pastwisk w dolinie Zimnicy. Większej różnorodności fauny spodziewać się można w rejonie ujęcia wody w Wielowci. Teren ten jest bowiem nieco oddalony od zabudowy wsi, za to niezbyt odległy od terenów leśnych pradoliny. Mogą więc pojawiać się sarny, lisy, zające, bażanty czy kuropatwy - zwierzęta, które potrzebują do bytowania pól uprawnych, najlepiej z małymi kępami lasów i zadrzewień a nadto kuny, łasice, tchórze, krety, ryjówki i myszy polne. Ptaki występujące na terenach rolniczych należą na ogół do gatunków licznie występujących na obszarze kraju.

Gatunkami lęgowymi są zwłaszcza wróblowce i kuraki, ale zalatywać mogą niektóre ptaki drapieżne. Droga łącząca obrzeża lasu z doliną Jastrzębiej (przebiegająca obok terenu objętego zmianą planu - W) może być strefą wzmożonej aktywności nietoperzy. Podczas wizji lokalnej stwierdzono w obrębie badanych terenów i ich najbliższego otoczenia występowania pojedynczych ptaków charakterystycznych dla krajobrazu kulturowego.

Atutem gminy są wysokie wałory przyrodniczo-krajobrazowe, choć urozmaicona rzeźba, bardzo dobre i dobre warunki glebowe a przy tym duże odlesienie terenu oraz przesuszenie podłoża powodują, że wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody: parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody i obszary sieci Natura 2000, występują głównie w dolinie Odry. W granicach gminy Ścinawa mieszczą się: SOO siedlisk *Łęgi Odrzańskie* (PLH 020018) i jednocześnie OSO ptaków *Łęgi Odrzańskie* (PLB 020008), zbieżny z PL089 *Łęgi Odrzańskie* według OTOP oraz położony na jej południowym skraju rezerwat przyrody *Łęg Korea*.

Ponadto wyznaczono na jej obszarze kilka użytków ekologicznych: *Ścinawskie Bagna*, *Starorzecze koło Przychowej*, *Dąbrowa Dolna* oraz *Śnieżyca*.

Istniejące, obszarowe formy ochrony przyrody to:

- obszar Natura 2000 – SOO i OSO *Łęgi Odrzańskie*, obejmujący stukilometrowy fragment doliny Odry od Brzegu Dolnego do Głogowa (w zasięgu dawnej terasy zalewowej rzeki), wraz z ujściowym odcinkiem Baryczy. Obejmuje mozaikę ekosystemów położonych w obrębie międzywala oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część tych terenów porośnięta jest lasami, w większości należącymi do aluwialnych siedlisk łągów jesionowych i wiązowych, wśród których występują płaty dobrze zachowanego ponad stuletniego starodrzewu. Lasy są intensywnie użytkowane, natomiast duże kompleksy wilgotnych i świeżych łąk tylko w części są łąkami kośnymi. Atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazową doliny podnoszą liczne starorzecza (ślady dawnego przepływu rzeki), będące w różnych fazach zarastania. Pozwala to obserwować kolejne etapy sukcesji zbiorowisk roślinnych, związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej.

Bogaty świat zwierząt obejmuje m.in. wydry oraz bobry, pozostawiające liczne ślady swej obecności w postaci ściętych i objedzonych z kory drzew. W ostoi gnieździ się około 100 gatunków ptaków, w tym 35 lęgowych z załącznika I „dyrektywy ptasiej” i 11 z Polskiej Czerwonej Księgi.

Łęgi Odrzańskie są ostoją o randze europejskiej, obszarem ważnym dla ochrony bioróżnorodności, pełniącym rolę krajowego i międzynarodowego korytarza ekologicznego, zapewniającego zasilanie i wymianę wartości ekologicznych.

Zagrożenia dla funkcjonowania tego obszaru związane są głównie z: obniżaniem

się poziomu wód gruntowych, będącego skutkiem zabudowy hydrotechnicznej rzeki (stopień wodny w Brzegu Dolnym) oraz zmian klimatycznych, zmian reżimu wodnego, zmian w użytkowaniu gruntów, urbanizacją, zagospodarowaniem i „rekultywacją” starorzeczy traktowanych jak nieużytki, wzmożoną presją ruchu turystycznego.

- rezerwat przyrody Łęg Korea, utworzony dla ochrony bardzo dobrze zachowanych starych łągów, z miejscami łągowymi bociana czarnego, kani rudej i czarnej, trzmielojada, jastrzębia, muchołówki białoszyjej i dzięcioła średniego
- użytek ekologiczny Starorzecze koło Przychowej obejmujący porośnięte turzycowiskami i trzcinowiskami starorzecze Odry, stanowiące ostoję, miejsca rozmnażania lub sezonowego przebywania krakwy, cyranki, płaskonosy, błotniaka stawowego, bekasa i krwawodzioba
- użytek ekologiczny Ścinawskie Bagna obejmujący starorzecze Odry z turzycowiskiem i pasami trzcin, w których gnieźdzą się cyranki, płaskonosy, bekasy, krwawodzioby, remizy oraz błotniaki stawowe i łąkowe
- użytek ekologiczny Dąbrowa utworzony dla ochrony bogatych florystycznie wilgotnych łąk (ponad dwieście taksonów roślin naczyniowych, m.in. storczykowatych)
- użytek ekologiczny Śnieżycą, chroni śródleśne łąki, kępy drzew i krzewów oraz stanowiska rzadkich, chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Ponadto na terenie gminy znajduje się 9 pomników przyrody, w większości w obrębie parków podworskich oraz parku miejskiego w Ścinawie.

3.2. Wpływ dotychczasowego zagospodarowania terenów na środowisko przyrodnicze – ocena stanu środowiska

Zakres dotychczasowych zmian w środowisku gminy jest znaczny. Przeobrażone zostały zwłaszcza stosunki wodne. Duże połacie terenu zdrenowano lub zmeliorowano. Wyprostowano, pogłębiono i obudowano koryta niektórych cieków, włączając je do systemu melioracyjnego gminy. Działania te umożliwiły rolnicze wykorzystanie dużych fragmentów terenu, ale jednocześnie spowodowały zanik szeregu drobnych cieków, zbiorników wodnych i podmokłości, eutrofizację wód powierzchniowych oraz ogólne obniżenie zwierciadła wód gruntowych. Powiększanie areału pól uprawnych a tym samym uproszczenie struktury krajobrazu spowodowało zubożenie gatunkowe roślin i zwierząt. Zmiany te, swoją wielkością i charakterem nie odbiegają wiele od przekształceń innych tego typu terenów. Intensywne użytkowanie rolnicze wpłynęło na pogorszenie jakości wód powierzchniowych - dopływ zanieczyszczeń obszarowych, niosących resztki nawozów i środków ochrony roślin.

3.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego zagospodarowania

Skutki odstąpienia od realizacji zmiany planu to zniweczenie dążeń wnioskodawców oraz władz gminy do uporządkowania, zainwestowania i lepszego wykorzystania przedmiotowych terenów, z korzyścią dla mieszkańców wsi i Gminy.

Pozostawienie działek w Chełmku Wołowskim i Sitnie w dotychczasowym stanie psuje fizjonomię wsi, stanowi zagrożenie dla ich wartości przestrzennych i kulturowych i prowadzi do stopniowej degradacji terenów. Odstąpienie od zmiany planu w Wielowsi uniemożliwia działania inwestycyjne na terenie ujęcia wody, obsługującego niemal połowę obszaru gminy.

Przemyślane i ściśle określone zagospodarowanie pozwoli uniknąć ewentualnego ulokowania obiektów tymczasowych lub funkcji generujących konflikty przestrzenne.

4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projektowane zainwestowanie i zagospodarowanie musi uwzględniać cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W Unii Europejskiej, ochrona środowiska naturalnego jest nieodłącznym elementem polityki na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju, zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrony zdrowia człowieka. Główne cele ochrony środowiska, sformułowane podczas szczytu w Maastricht (grudzień 1992) a najważniejsze zadania w tym zakresie, na lata 2002-2012, określa VI Program Działań Wspólnoty (decyzja nr 1600/2002/WE, Parlamentu Europejskiego i Rady, z 22 lipca 2002 r.). Są to:

- zachowanie, ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego
- ochrona zdrowia człowieka
- racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
- wspieranie przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania regionalnych i światowych problemów środowiska.

Dokumentami rangi międzynarodowej formułującymi cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego planu, są m.in.: „dyrektywa siedliskowa” Rady nr 92/43/EWG z 21 maja 1992, w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej

flory i fauny i „dyrektywa ptasia” Rady nr 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979, w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (z późniejszymi zmianami).

W naszym kraju ochronę środowiska człowieka w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju gwarantuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej a zasady liczne strategie i programy, m.in. *Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (aktualizacja z 2010 r.) oraz Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 r.*, której treść zharmonizowana jest z *Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007-2013, Narodową Strategią Rozwoju Regionalnego* oraz projektowanymi, nowymi kierunkami polityk spójności strukturalnej Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim Strategią Lizbońską. Podstawowym celem *Polityki ekologicznej Państwa(...)* jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi (w przemyśle i energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej). Cele szczegółowe polityki ujęte są w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w sferze jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście ustaleń projektów planistycznych, zasadnicze znaczenie ma:

- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
- ochrona powierzchni ziemi i ochrona gleb
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- gospodarowanie odpadami
- jakość wód
- jakość powietrza i zmiany klimatu
- hałas i promieniowanie
- różnorodność krajobrazowa i biologiczna.

Projekt zmiany planu dba o racjonalne wykorzystanie terenu w Chełmku Wołowskim dopuszczając m.in., na terenie przewidzianym pod lokalizację świetlicy, usytuowanie boiska sportowego i określając maksymalną powierzchnię zabudowy, dostosowaną do otoczenia kubaturę i formę zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na 20% powierzchni działki oraz właściwe gospodarowanie odpadami wytworzonymi na terenie objętym projektem planu.

Dotyczą terenu w Sitnie. Ze względu na jego niewielką powierzchnię nie ma tu jednak możliwości usytuowania boiska i mniejszy, bo zaledwie 5%, jest minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

W Wielowsi również ustala się obowiązującą formę zabudowy kubaturowej i wskaźnik intensywności zabudowy, ale też ustala zdecydowanie większy (minimum 40%) udział powierzchni biologicznie czynnej, dopuszcza lokalizację zieleni izolacyjnej i ochronnej oraz obiektów i urządzeń wymaganych dla prawidłowego funkcjonowania infrastruktury. Ponadto przewiduje racjonalne gospodarowanie odpadami wytworzonymi na terenie objętym projektem planu.

Narodowy Plan Rozwoju(...) jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej. Celem strategicznym tego dokumentu jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju i zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Realizując ten cel Polska (zgodnie z traktatem konstytuującym Unię Europejską i zobowiązaniami akcesyjnymi) dążyć będzie m.in. do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska a główne działania podejmowane w ramach Wspólnoty dotyczyć będą:

- poprawy jakości wód powierzchniowych*
- polepszenia dystrybucji i jakości wody do picia*
- racjonalizacji gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi*
- poprawy jakości powietrza.*

Dbając o ochronę wód i powietrza, projekt zmiany planu przewiduje m.in. docelowe odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem ich gromadzenia, w szczelnych zbiornikach bezodpływowych(...) - do czasu wybudowania sieci kanalizacyjnej, indywidualne zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek (w Wielowsi zagospodarowanie w sposób, który uniemożliwi przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody) oraz stosowanie do celów grzewczych paliw charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisyjnymi.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Położenie terenów Chelmka Wołowskiego i Sitna w środku wsi, w otoczeniu istniejącej zabudowy, niewielka zmiana w zagospodarowaniu bez istotnej ingerencji w środowisko a jednocześnie dostatecznie duża odległość od obszarów objętych ochroną przyrody i położenie poza zasięgiem chronionych struktur wodonośnych czy zagrożeń natu-

ralnych (np. powodziowych) powoduje, że istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego planu problemy ochrony środowiska nie występują.

W przypadku zespołu działek usytuowanych w Wielowsi zmiana planu spowoduje wyłączenie gleb z upraw polowych, ale duża część terenu będzie zagospodarowana zielenią. Do zachwiania stanu istniejącej równowagi w środowisku zatem nie dojdzie.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO I ROZWIĄZANIA MINIMALIZUJĄCE JE

6.1. Oddziaływanie na abiotyczne elementy środowiska

Rodzaj i skala przyszłych zmian zależą od charakteru i zakresu projektowanego zainwestowania oraz wrażliwości środowiska przyrodniczego.

Zmianą planu objęto dotychczasowe tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami (MNU), położone w Chełmku Wołowskim i Sitnie, zamieniane na tereny zabudowy usługowej wolnostojącej (1U i 2U) oraz użytki rolne, łąki i pastwiska (R) w Wielowsi, zajmowane na potrzeby terenu urządzeń zaopatrzenia w wodę (W).

Poniżej, antykwą przedstawiono potencjalne zmiany środowiska (zidentyfikowane oddziaływania oraz zagrożenia) wynikające z projektu planu kursywą - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

6.1.1. Przewidywane przekształcenia powierzchni ziemi i krajobrazu

Przekształcenia powierzchni ziemi i krajobrazu, wyłączwszy fazę budowy poszczególnych obiektów, będą nieduże. Projektowane budynki swą formą i kubaturą nie będą odbiegać od zabudowy otoczenia.

W projekcie planu nie ma szczególnych zaleceń dotyczących rzeźby terenu i krajobrazu. Obowiązuje zatem zakaz wykonywania prac ziemnych zniekształcających powierzchnię terenu oraz ochrona krajobrazowa, zgodnie z przepisami odrębnymi. Masy ziemne powstałe w wyniku prac budowlanych należy w pierwszej kolejności zagospodarować na obszarze planu a w przypadku braku takiej możliwości, urobek wywozić w miejsce wskazane przez właściwe służby gminne.

6.1.2. Wpływ na zasoby naturalne gminy

Złoża kopalin podstawowych zajmujących duże połacie gminy nie będą eksploatowane w najbliższych latach. Baza surowców pospolitych jest tymczasem uboga i mało perspektywiczna. Objęte zmianą planu tereny Chełmka Wołowskiego i Sitna położone są

niemalże w środku ich zabudowy. Działki w Wielowsi znajdują się na skraju GZWP nr 319 z poziomów trzeciorzędowych ale zlokalizowane tam studnie ujmują wody czwartorzędowe.

Na obszarze planu nie występują tereny górnicze wymagające określenia sposobu ich zagospodarowania. Nie ma tu też naturalnych zagrożeń geologicznych (zagrożeń powodziowych oraz czynnych procesów morfo- i geodynamicznych, w tym osuwisk). Negatywnego wpływu projektowanego zagospodarowania na zasoby naturalne nie będzie.

6.1.3. Przewidywane zmiany warunków gruntowo-wodnych

Tylko niewielkiemu przeobrażeniu ulegnie podłoże gruntowe, tj. strefa, w której właściwości gruntów mają wpływ na projektowanie, wykonanie i eksploatację budowli. Warunki budowlane podłoża są wystarczające dla prostego, płytkiego posadowienia obiektów budowlanych. Wprowadzenie zabudowy spowoduje lokalne uszczelnienie podłoża i ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu.

Ingerencja w podłoże gruntowe i środowisko wodne będzie nieduża – realizacja płytko posadowionych (niepodpiwniczonych) obiektów bez kontaktu z wodą gruntową.

Realizację inwestycji związanych z ewentualną budową nowych studni poprzedzić musi stosowny projekt hydrogeologiczny. Dla części terenu, w ustanowionej strefie ochrony bezpośredniej istniejącego komunalnego ujęcia wody obowiązują ustalenia zawarte w decyzji Starosty Lubińskiego nr RO.6223/10/02 z 2 lipca 2002 r.:

- *zakaz użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia*
- *odprowadzanie wód opadowych w sposób, który uniemożliwi przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody*
- *zagospodarowanie strefy ochrony bezpośredniej zielenią*
- *ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywania osób nie zatrudnionych stale przy urządzeniach służących do poboru wody.*

Zagrożeń dla jakości wód podziemnych głównych poziomów użytkowych nie będzie. Przewidziane jest zaopatrzenie terenów objętych zmianą planu z wodociągów komunalnych. W zakresie gospodarki ściekowej, do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się gromadzenie ścieków w szczelnych (atestowanych) zbiornikach bezodpływowych, z których ścieki muszą być systematycznie wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do miejsc wskazanych przez służby gminne. Docelowo przewiduje się podłączenie terenów do sieci kanalizacji sanitarnej – po jej realizacji i uruchomieniu ustala się nakaz likwidacji zbiorników bezodpływowych. Ponadto, ustala się indywidualne zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych (z zaleceniem ich gromadzenia i rozszczepiania) w granicach działek. Nie dopuszcza natomiast odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych do rowu przydrożnego lub na jezdnię drogi powiatowej.

6.1.4. Przekształcenia gleb

Tereny położone w Chełmku Wołowskim i Sitnie to tereny zabudowane, wyłączone z użytkowania rolniczego. W granicach objętego zmianą planu zespołu działek w Wielowski mieszczą się użytki rolne, w tym grunty orne kl. IVa-V, łąki i pastwiska.

Nowe przeznaczenie gleb w Wielowski nie wymaga uruchomienia procedury prowadzącej do wyłączenia ich z użytkowania rolniczego. Dotychczasowe użytki rolne utracą swoją wartość rolniczą, ale częściowo (co najmniej w 40%) zostaną wykorzystane pod zieleń izolacyjną i ochronną. W obrębie wszystkich terenów objętych zmianą planu, warstwa próchniczna gleby z terenów przeznaczonych pod trwałą zabudowę musi zostać zdjęta, zdeponowana a po zakończeniu robót budowlanych rozplantowana w obrębie danego terenu lub wykorzystana na innych terenach, wskazanych przez służby gminne, np. do rekultywacji.

6.1.5. Klimat lokalny i stan higieny atmosfery

Warunki klimatu lokalnego nie ulegną zmianie. Wprowadzenie nowej zabudowy przyczyni się do nieznacznego wzrostu emisji gazów i pyłów, powstających głównie podczas ogrzewania budynków. Równie niewielkie, punktowe i czasowe, będą zanieczyszczenia gazowe, związane z pracą silników maszyn budowlanych oraz pyłowe, powstające w wyniku przemieszczania mas ziemnych.

Zgodnie z „Polityką Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, do celów grzewczych stosowane będą paliwa charakteryzujące się niskimi wskaźnikami emisji zanieczyszczeń, tj. paliwa płynne, gazowe i stałe (np. biomasa, drewno itp.). Dopuszcza się zastosowanie alternatywnego źródła energii o mocy do 50 kW. Funkcjonowanie obiektów zlokalizowanych na terenach objętych planem nie może powodować ponadnormatywnego obciążenia środowiska naturalnego i przekraczać standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych. Ze względu na bliżej nieokreślony zakres działań inwestycyjnych na terenie ujęcia wody ustala się możliwość wydzielenia stref ochronnych i stref uciążliwości dla obiektów infrastruktury oraz ich zagospodarowania, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych i szczegółowych.

6.1.6. Wpływ ustaleń planu na klimat akustyczny terenu

Klimat akustyczny miejscowości, w których znajdują się tereny objęte zmianą planu nie budzi zastrzeżeń i realizacja ich ustaleń go nie zmieni.

Projektowane zagospodarowanie nie będzie generować zwiększonego ruchu pojazdów. Tereny usługowe w Chełmku Wołowskim i Sitnie nie wymagają zapewnienia miejsc

postojowych w granicach działki. Okresowo źródłem krótkotrwałego hałasu może być planowane boisko w Chełmku Wołowskim. Dla terenu ujęcia wody w Wielowsi obowiązuje zapewnienie minimum dwóch miejsc postojowych w jego granicach. Tereny objęte planem nie należą do terenów podlegających ochronie akustycznej, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w przepisach odrębnych.

6.1.7. Wpływ planu na wytwarzanie odpadów

Projektowane zagospodarowanie z pewnością wpłynie na wytwarzanie odpadów, zarówno na etapie inwestycyjnym (odpady budowlane), jak i realizacji jego ustaleń, tj. funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady komunalne).

Gospodarka odpadami dostosowana zostanie do ustaleń regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie oraz przepisów odrębnych, z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów. Na etapie inwestycyjnym dopuszcza się czasowe gromadzenie odpadów (w indywidualnych, zamykanych pojemnikach usytuowanych w granicach własnych działek) oraz ich wywóz (w celu dalszej przeróbki, odzysku czy unieszkodliwienia) poza obszar objęty planem przez wyznaczone do tego podmioty gospodarcze, posiadające stosowne, przewidziane prawem zezwolenia.

6.2. Oddziaływanie na środowisko biotyczne i kulturowe obszaru objętego planem

6.2.1. Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione, w tym cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność

Obszar objęty planem położony jest poza zasięgiem obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Najbliższe obszarowe formy ochrony przyrody to, przedstawione w rozdz. 3.1:

- OZW Natura 2000 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty) SOO siedlisk *Łęgi Odrzańskie* - PLH 020018 i jednocześnie OSO ptaków *Łęgi Odrzańskie* - PLB 020008, odległy o około: teren nr 1 – 2.5 km, nr 2 – 5.3 km, nr 3 – 1.8 km
- rezerwat przyrody *Łęg Korea* – odpowiednio około: 17, 9 i 4.3 km
- użytek ekologiczny *Starorzecze koło Przychowej* – 2.2, 6.5, 11.8 km
- użytek ekologiczny *Ścinawskie Bagna* – 3.8, 5.3 km, 10.5 km
- użytek ekologiczny *Dąbrowa* – 3.8 km, 5.4, 10.6 km
- użytek ekologiczny *Śnieżyca* – 3.3, 10.4, 15.7 km.

W granicach obszaru objętego planem i jego najbliższej okolicy nie występują chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze (pomijam tu odległe a odnotowane w Powszechnej Inwentaryzacji Lasów Państwowych, acidofilne dąbrowy

oraz grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny) w rozumieniu rozporządzeń Ministra Środowiska z 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2012 r., poz. 81), z 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. nr 168, poz. 1765), z 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. nr 237, poz. 1419) i rozporządzenia Ministra Środowiska z 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. nr 77, poz. 510, z późniejszymi zmianami).

Wszystkie tereny projektowanej zmiany planu są odległe od obszarów objętych ochroną przyrody a wprowadzane zagospodarowanie nie stanowi większego obciążenia dla środowiska. Kolizji zatem nie ma. Dla sprawnego funkcjonowania systemu zasilania i wymiany wartości ekologicznych na obszarze gminy istotne jest utrzymanie korytarzy ekologicznych (wskazanych choćby w opracowaniu ekofizjograficznym do zmiany studium(...)). Jednym z nich jest dolina Zimnicy-Niemstowskiego Potoku, w obrębie którego (i częściowo na skraju) leży cała miejscowość Sitno. Korytarz jest w tym miejscu bardzo szeroki (ca 1,3 km), więc wprowadzane zagospodarowanie działki, położonej wewnątrz terenów zabudowanych wsi, nie wpłynie na sprawność jego funkcjonowania.

6.2.2. Wpływ ustaleń planu na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt

Objęte zmianą planu tereny Chełmka Wołowskiego i Sitna, pozbawione wartościowej zieleni, zdominowane są przez zbiorowiska synantropijne i ruderalne charakterystyczne dla terenów osadniczych. Trochę zadrzewień występuje dopiero na ich obrzeżach. Przedmiotowy fragment Wielowisi zdominowany jest z kolei przez zbiorowiska antropogeniczne pól uprawnych, ze skrawkiem zakrzewionego pastwiska. Zgodnie z informacjami zawartymi w poprzednim rozdziale (6.2.1.) na terenach objętych zmianą planu nie występują cenne przyrodniczo siedliska oraz gatunki.

Przeobrażenia różnorodności biologicznej oraz flory i fauny, wynikające z ustaleń zmiany planu będą nieduże. W projekcie planu wprowadzono zapisy ograniczające powierzchnię zabudowy poszczególnych terenów oraz określono minimalną powierzchnię biologicznie czynną dla każdego z nich. Dla terenów usługowych (1U i 2U) przewidziano możliwość wprowadzenia urządzonej zieleni towarzyszącej zabudowie a dla terenu ujęcia wody (W) zapisano obowiązek zagospodarowania zielenią stref ochrony bezpośredniej oraz dopuszczenie lokalizacji zieleni izolacyjnej i ochronnej.

6.2.3. Oddziaływanie na ludzi

Tereny oznaczone symbolami 1U i 2U położone są wewnątrz istniejącej zabudowy wiejskiej Chełmka Wołowskiego i Sitna. Zespół działek ujęcia wody w Wielowsi (W) to teren niezamieszkały, oddalony od istniejącej zabudowy wsi. Przez Sitno przebiega droga powiatowa nr 1237D (wymagana przebudowa zjazdu na działkę nr 42/8), pozostałe położone są przy drogach o znaczeniu lokalnym.

Negatywnego wpływu wprowadzonego zagospodarowania na ludzi nie będzie. Wiąże się on głównie z oddziaływaniem ustaleń projektu planu na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych, stan powietrza i klimat akustyczny. Tymczasem, zgodnie z tym, co napisano w rozdz. 6.1.3, 6.1.5 i 6.1.6. oddziaływanie te nie mają istotnego znaczenia. Bardziej odczuwalna będzie widoczna poprawa walorów wizualnych i estetyki terenów.

6.2.4. Oddziaływanie ustaleń planu na zabytki i dobra materialne

Tereny objęte projektem zmiany planu położone są poza strefami ochrony konserwatorskiej.

W związku z powyższym, w planie nie ustala się warunków zagospodarowania terenów wynikających z zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

6.3. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na całość środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania planu na całość środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie są zróżnicowane co do charakteru, trwałości, odwracalności, natężenia zachodzących zmian i ich zasięgu przestrzennego. Spodziewane przeobrażenia w środowisku trzech miejscowości gminy Ścinawa będą długotrwałe i raczej nieodwracalne, ale bez większego wpływu na jego poszczególne elementy oraz środowisko jak całość.

Oddziaływanie projektowanego zainwestowania i zagospodarowania na przestrzeń i obiekty z nią związane podzielić można na: bezpośrednie, pośrednie (w sensie: nie bezpośrednie, dalsze), wtórne (pochodne, występujące jako skutek w późniejszym okresie) i skumulowane (nakładające się oddziaływanie pochodzące z różnych źródeł). W przypadku, gdy kryterium oceny będzie czas mówić należy o oddziaływaniu długoterminowym (kilkudziesięcioletnim, np. powyżej 50 lat), średnioterminowym (obliczonym na 1-10 lat), krótkoterminowym (do 1 roku). Wreszcie, może to być oddziaływanie stałe lub chwilowe (ograniczone do 1 doby).

Biorąc pod uwagę istniejące zainwestowanie i użytkowanie terenu:

- oddziaływania bezpośrednie, związane z usytuowaniem i eksploatacją terenów usługowych oraz poszerzeniem terenu ujęcia wody ograniczą się do niewielkich zmian w krajobrazie miejscowości, ich środowisku gruntowo-wodnym czy stanie higieny atmosfery, co w szczególności oznacza m.in. poprawę walorów wizualnych terenów Chełmka Wołowskiego i Sitna a w przypadku ujęcia wody również wyłączenie terenu z użytkowania rolniczego, kompensowanego znacznym udziałem powierzchni biologicznie czynnych
- oddziaływania pośrednie obejmować będą pewne pogorszenie warunków infiltracji spowodowane zabudową
- oddziaływania długo- i średnioterminowe, w dużej mierze bezpośrednie, to głównie spodziewane zmiany wizualne związane z zainwestowaniem i zagospodarowaniem terenów
- oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe dotyczyć mogą hałasu od prowadzonych zajęć sportowych, prac budowlanych, montażowych czy serwisowych, corocznych zmian w szacie roślinnej itp.
- chwilowy będzie hałas od przejeżdżającego samochodu, prac związanych z konserwacją zieleni itp.
- znaczące oddziaływania wtórne, na ogół wiążące się z negatywnym wpływem wprowadzanego zagospodarowania na klimat lokalny i poziom wód gruntowych, potencjalnym zanieczyszczeniem gruntu i wód, integralność i funkcjonowanie pobliskich obszarów chronionych czy głównych elementów gminnego systemu zasilania i wymiany wartości ekologicznych nie wystąpią
- skumulowane oddziaływanie, rozumiane jako sumaryczne obciążenie wszystkich elementów środowiska, zbieżne w dużej mierze z ww. oddziaływaniem bezpośrednim odbieranym poprzez walory wizualne wprowadzonego zainwestowania, jego klimat lokalny i akustyczny oraz nasycenie zielenią będzie znikome.

7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU I PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI JEGO USTALEŃ

Analizowana wersja zmiany planu jest rozwiązaniem optymalnym, powstałym przy stałej współpracy autorów projektu planu i prognozy. Zawiera więc wszystkie niezbędne zapisy dotyczące ochrony środowiska. Pomijając możliwość odstąpienia od zmiany planu i kwestie techniczne dotyczące przyszłej zabudowy (przyjęta w planie forma zabudowy oraz jej intensywność), rozwiązań alternatywnych nie ma. Rozwiązania przestrzenne w obrębie poszczególnych terenów objętych planem znajdują się

w projekcie zagospodarowania każdego z nich, będącego integralną częścią projektów budowlanych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wskazuje jedynie na sposób zagospodarowania przestrzeni. Na jego podstawie lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania wydawane są pozwolenia na budowę konkretnych przedsięwzięć, do których można zastosować pewne metody analizy wpływu danej inwestycji na środowisko oraz ustalić częstotliwość z jaką należy ją przeprowadzać.

Przedmiotowy projekt planu nie wprowadza funkcji, które byłyby uciążliwe dla środowiska, w związku z czym nie ma konieczności prowadzenia specjalnie określonego monitoringu.

Wystarczy analiza i ocena stanu poszczególnych elementów środowiska w oparciu o bieżące wyniki badań monitoringowych i pomiarów prowadzonych przez odpowiednie służby ochrony środowiska, ochrony przyrody czy organizacje ekologiczne – przynajmniej raz na 5 lat.

Skutki uchwalenia planu, w tym kontrola i ocena zgodności wyposażania terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu, będą również monitorowane i weryfikowane przez organ opracowujący jego projekt – przynajmniej raz na 5 lat.

8. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Zmianą planu objęto tereny położone w trzech miejscowościach gm. Ścinawa – Chełmku Wołowskim, Sitnie i Wielowci. W dwóch pierwszych przedmiotem planu jest zmiana przeznaczenia dotychczasowych terenów zabudowy mieszkaniowej z usługami wbudowanymi w partery budynków na tereny zabudowy usługowej, wolnostojącej. W Wielowci chodzi o przekształcenie terenu użytków rolnych, łąk i pastwisk, przylegających do istniejących ujęć, na teren urządzeń zaopatrzenia w wodę.

Przedmiotowy projekt planu nie wprowadza funkcji, które byłyby uciążliwe dla środowiska. Zakres zmian w środowisku będzie niewielki.

W przedstawionym kształcie projektowane zagospodarowanie nie przyczyni się do degradacji środowiska przyrodniczego gminy i jego różnorodności biologicznej ani nie naruszy spójności i integralności najbliższych obszarów Natura 2000. Ze względu na małe powierzchnie przedmiotowych terenów, niewielkie oddziaływania na środowisko i odległość około 90 km od najbliższej granicy państwowej, nie będzie też źródłem transgranicznego oddziaływania na środowisko, w rozumieniu ustawy z 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...).

STRESZCZENIE

Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ścinawa, wywołanego uchwałą nr LXXXIX/261/13, Rady Miejskiej w Ścinawie, z 28 października 2013 r.

Stanowi ona niezbędny dokument do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu, wprowadzonej ustawą, z 3 października 2008 r., o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie(...). Zakres prognozy, tryb jej opiniowania oraz przyjęcia określa ww. ustawa a precyzują pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (nr WSI.411.476.2013.DK, z 3 grudnia 2013 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie (ZNS-61-617-10/AC/13 z 12 listopada 2013 r.).

Celem prognozy jest określenie przewidywanych skutków przyrodniczych projektowanego przeznaczenia terenu, w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska oraz środowiska jako całości, a zwłaszcza jego prawidłowego funkcjonowania.

Położenie terenów objętych planem i jego cel

Projektem zmiany planu objęte są tereny usytuowane w miejscowościach:

- Chełmek Wołowski – działka nr ewidencyjny 129
- Sitno – działka nr ewidencyjny 42/8
- Wielowieś – działki nr nr ewidencyjne 758/2, 758/3, 758/4 i 758/6

Przedmiotem planu jest zmiana przeznaczenia:

- działki nr 129 w obrębie miejscowości Chełmek Wołowski – z terenu zabudowy mieszkaniowej z usługami wbudowanymi w partery budynków na teren zabudowy usługowej, wolnostojącej (teren nr 1)
- działki nr 42/8 w obrębie miejscowości Sitno – z terenu zabudowy mieszkaniowej z usługami wbudowanymi w partery budynków na teren zabudowy usługowej, wolnostojącej (2)
- działek nr: 758/2, 758/3, 758/4 i 758/6 w obrębie miejscowości Wielowieś – z terenu użytków rolnych, łąk i pastwisk na teren urządzeń zaopatrzenia w wodę (3).

Projektowane zmiany planu nie wprowadzają zasadniczych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Dwie pierwsze umożliwią lokalizację świetlic wiejskich w obrębie obu miejscowości, trzecia - rozbudowę istniejącego, wiejskiego ujęcia wody (w obowiązującym mpzp te działki przeznaczone są pod użytki rolne, co uniemożliwia działania inwestycyjne).

Powiązanie projektu planu z innymi dokumentami

Projekt planu miejscowego jest zgodny ze Strategią rozwoju miasta i gminy Ścinawa oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa, kreującym ich politykę przestrzenną.

Obecny projekt zmiany planu nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa z 2009 r., ani jego zmiany z grudnia 2013 r.

Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

Objęte zmianą planu tereny Chełmka Wołowskiego i Sitna położone są na obszarze Wysoczyzny Lubińskiej. Teren w Wielowsi usytuowany jest u jej podnóża – na obszarze Pradoliny Odry. Warunki geologiczno-gruntowe są korzystne dla płytko posadowionych (niepodpiwniczonych) obiektów budowlanych. Podłoże budowlane stanowią tu głównie lodowcowe gliny i piaski gliniaste o konsystencji twardeplastycznej i półzwarłej lub wodnolodowcowe piaski. Pewnym mankamentem jest dosyć wysoki poziom wód gruntowych, utrzymujących się na głębokości ca 1-1,5 m p.p.t.

Tereny nr 1 i 2 położone są poza zasięgiem GZWP nr 319 wód trzeciorzędowych, teren w Wielowsi leży na jego skraju, ale istniejące ujęcie czerpie płytko zalegające wody czwartorzędowe.

Dwa pierwsze tereny są zabudowane i wyłączone z użytkowania rolniczego, w obrębie trzeciego występują grunty orne kl. IVa-V, łąki i pastwiska.

Warunki klimatu lokalnego są charakterystyczne dla wyniesionych terenów płaskich, stan higieny atmosfery i klimat akustyczny nie budzą zastrzeżeń.

Szata roślinna gminy jest bogata i zróżnicowana. Badania flory na terenie gminy wykazały występowanie 18 gatunków roślin objętych całkowitą ochroną (w tym 6 gatunków storczyków) i 8 gatunków podlegających ochronie częściowej.

Świat zwierzęcy reprezentowany jest przez 37 gatunków ssaków, 123 gatunki ptaków lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych, 4 gatunki gadów, 13 gatunków płazów i 29 gatunków ryb. Strefą koncentracji większości z nich jest dolina Odry.

Atutem gminy są wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe. Istniejące, obszarowe formy ochrony przyrody to:

- SOO i OSO Łęgi Odrzańskie (PLH 020018 i PLB 020008)
- rezerwat przyrody Łęg Korea
- użytek ekologiczny Starorzecze koło Przychowej
- użytek ekologiczny Ścinawskie Bagna
- użytek ekologiczny Dąbrowa
- użytek ekologiczny Śnieżycza

Tereny objęte zmianą planu położone są poza zasięgiem wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody. Nie ma tu unikatowych siedlisk przyrodniczych ani chronionych i rzadkich gatunków roślin.

Skutki odstąpienia od projektu planu

Skutki odstąpienia od realizacji zmiany planu to zniweczenie dążeń wnioskodawców oraz władz gminy do uporządkowania, zainwestowania i lepszego wykorzystania przedmiotowych terenów, z korzyścią dla mieszkańców wsi i Gminy.

Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

W Unii Europejskiej, ochrona środowiska naturalnego jest nieodłącznym elementem polityki na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju, zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrony zdrowia człowieka.

Główne cele ochrony środowiska to:

- zachowanie, ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego
- ochrona zdrowia człowieka
- racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
- wspieranie przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania regionalnych i światowych problemów środowiska.

W naszym kraju zasada zrównoważonego rozwoju realizowana jest poprzez liczne strategie i programy, spójne z dokumentami międzynarodowymi i unijnymi, m.in. Polityka ekologiczna Państwa oraz Narodowy Plan Rozwoju.

Projekt planu dba o racjonalne wykorzystanie terenów, ochronę wód powietrza, właściwy klimat akustyczny, racjonalne gospodarowanie odpadami itp.

Istniejące problemy ochrony środowiska

Położenie terenów Chełmka Wołowskiego i Sitna w środku wsi, w otoczeniu istniejącej zabudowy, niewielka zmiana w zagospodarowaniu bez istotnej ingerencji w środowisko a jednocześnie dostatecznie duża odległość od obszarów objętych ochroną przyrody i położenie poza zasięgiem chronionych struktur wodonośnych czy zagrożeń naturalnych (np. powodziowych) powoduje, że istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego planu problemy ochrony środowiska nie występują.

W przypadku zespołu działek usytuowanych w Wielowsi zmiana planu spowoduje wyłączenie gleb z upraw polowych, ale duża część terenu będzie zagospodarowana zielenią. Do zachwiania stanu istniejącej równowagi w środowisku zatem nie dojdzie.

Przewidywane oddziaływania projektu planu na środowisko

Planem objęto zabudowane tereny Chełmka Wołowskiego i Sitna lub użytkowane rolniczo otoczenie istniejących ujęć wody w Wielowsi. Zmiany w ich zagospodarowaniu będą nieduże.

Przekształcenia powierzchni ziemi i krajobrazu, wyłączwszy fazę budowy będą niewielkie.

Na obszarze planu nie występują żadne obszary i tereny górnicze i nie ma naturalnych zagrożeń geologicznych. Negatywnego wpływu projektowanego zagospodarowania na zasoby naturalne nie ma.

Warunki budowlane górnej części podłoża są wystarczające dla prostego posadowienia obiektów budowlanych. Obszar objęty planem położony jest poza zasięgiem GZWP w strukturach

trzeciorzędowych (GZWP nr 319). Zagrożeń dla jakości wód podziemnych głównych poziomów użytkowych nie będzie. Przewidziane jest zaopatrzenie terenów objętych planem z wodociągów komunalnych. Ochronę wód zapewnić ma docelowe odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej (okresowo, do czasu jej wybudowania – do szczelnych zbiorników wybieralnych) oraz indywidualne zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek.

Warstwa próchniczna gleby z terenów pod trwałą zabudowę zostanie usunięta, zdeponowana na czas wykonania fundamentów a później rozplantowana w obrębie obszaru objętego planem (i wykorzystana np. przy urządzeniu towarzyszącej zieleni).

Warunki klimatu lokalnego nie ulegną zmianie. Nie pogorszy się stan higieny atmosfery ani klimat akustyczny terenu. Tereny objęte planem nie należą do terenów podlegających ochronie akustycznej, dla których obowiązują dopuszczalne normy hałasu w środowisku określone w przepisach odrębnych.

Wszystkie tereny projektowanej zmiany planu są odległe od obszarów objętych ochroną przyrody a wprowadzane zagospodarowanie nie stanowi większego obciążenia dla środowiska. Kolizji nie ma.

Przeobrażenia różnorodności biologicznej oraz flory i fauny, wynikające z ustaleń zmiany planu będą nieduże.

Negatywnego wpływu wprowadzonego zagospodarowania na ludzi nie będzie. Odczuwalna będzie raczej widoczna poprawa walorów wizualnych i estetyki terenów.

Tereny objęte projektem zmiany planu położone są poza strefami ochrony konserwatorskiej.

Przewidywane oddziaływanie projektu planu na całokształt środowiska przyrodniczego

Spodziewane przeobrażenia w środowisku trzech miejscowości gminy Ścinawa będą długotrwałe i raczej nieodwracalne, ale bez większego wpływu na jego poszczególne elementy oraz środowisko jak całość. Biorąc pod uwagę istniejące zainwestowanie i użytkowanie terenu zaznaczają się głównie oddziaływania bezpośrednie, związane z usytuowaniem i eksploatacją terenów usługowych oraz poszerzeniem terenu ujęcia wody. Ograniczą się one jednak do niewielkich zmian w krajobrazie miejscowości, ich środowisku gruntowo-wodnym czy stanie higieny atmosfery, co w szczególności oznacza m.in. poprawę walorów wizualnych terenów Chełmka Wołowskiego i Sitna a w przypadku ujęcia wody również wyłączenie terenu z użytkowania rolniczego, kompensowanego znacznym udziałem powierzchni biologicznie czynnych

Rozwiązania alternatywne i propozycje dotyczące metod analizy skutków realizacji planu

Analizowana wersja zmiany planu jest rozwiązaniem optymalnym, powstałym przy stałej współpracy autorów projektu planu i prognozy. Zawiera więc wszystkie niezbędne zapisy dotyczące ochrony środowiska. Pomijając możliwość odstąpienia od zmiany planu i kwestie techniczne dotyczące przyszłej zabudowy (przyjęta w planie forma zabudowy oraz jej intensywność), rozwiązań alternatywnych nie ma.

Przedmiotowy projekt planu nie wprowadza funkcji, które byłyby uciążliwe dla środowiska, w związku z czym nie ma konieczności prowadzenia specjalnie określonego monitoringu.

Wystarczy analiza i ocena stanu poszczególnych elementów środowiska w oparciu o bieżące wyniki badań monitoringowych i pomiarów prowadzonych przez odpowiednie służby ochrony środowiska, ochrony przyrody czy organizacje ekologiczne – przynajmniej raz na 5 lat.

Skutki uchwalenia planu, w tym kontrola i ocena zgodności wyposażania terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu, będą również monitorowane i weryfikowane przez organ opracowujący jego projekt – przynajmniej raz na 5 lat.

Podsumowanie

Zmianą planu objęto tereny położone w trzech miejscowościach gm. Ścinawa – Chełmku Wołowskim, Sitnie i Wielowci. W dwóch pierwszych przedmiotem planu jest zmiana przeznaczenia dotychczasowych terenów zabudowy mieszkaniowej z usługami wbudowanymi w partery budynków na tereny zabudowy usługowej, wolnostojącej. W Wielowci chodzi o przekształcenie terenu użytków rolnych, łąk i pastwisk, przylegających do istniejących ujęć, na teren urządzeń zaopatrzenia w wodę.

Przedmiotowy projekt planu nie wprowadza funkcji, które byłyby uciążliwe dla środowiska. Zakres zmian w środowisku będzie niewielki.

W przedstawionym kształcie projektowane zagospodarowanie nie przyczyni się do degradacji środowiska przyrodniczego gminy i jego różnorodności biologicznej ani nie naruszy spójności i inte-

gralności najbliższych obszarów Natura 2000. Ze względu na małe powierzchnie przedmiotowych terenów, niewielkie oddziaływania na środowisko i odległość około 90 km od najbliższej granicy państwowej, nie będzie też źródłem transgranicznego oddziaływania na środowisko, w rozumieniu ustawy z 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...).